

SVEA HOVRÄTT
Rotel 0602
060209

DOM
2013-06-27
Stockholm

Mål nr
M 1803-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Statens va-nämnds beslut 2013-01-30, BVa 6, i mål nr Va 357-11, se bilaga A

KLAGANDE

Trosa kommun

Ombud: M G

MOTPART

Länsstyrelsen i Södermanlands län

SAKEN

Föreläggande enligt lagen om allmänna vattentjänster angående inrättande av en allmän va-anläggning för avlopp

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Hovrätten ändrar Va-nämndens beslut endast på så sätt att tidpunkten för när utbyggnaden av den allmänna va-anläggningen ska vara färdig flyttas fram till fem år efter det att avgörande i målet har vunnit laga kraft.

Dok.Id 1087134

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN M.M. I HOVRÄTTEN

Trosa kommun (kommunen) har yrkat att hovrätten, med ändring av Statens va-nämnds (Va-nämnden) beslut, i första hand ska upphäva länsstyrelsens beslut i dess helhet och i andra hand bestämma tiden inom vilken utbyggnaden ska vara färdig till fem år från lagakraftvunnen dom. Grunden för andrahandsyrkandet är att det finns planerade utbyggnader som ligger före Tofsöområdet i prioritet och att behovet av eventuella tillstånd, miljökonsekvensbeskrivningar m.m. kan fördröja processen.

Länsstyrelsen har, som det får uppfattas, motsatt sig att föreläggandet upphävs men har godtagit att tiden för genomförande ändras enligt kommunens begäran.

UTVECKLING AV TALAN I HOVRÄTTEN

Parterna har i huvudsak hänvisat till vad som tidigare har anförts i Va-nämnden.

Kommunen har tillagt huvudsakligen följande.

Behovet av ett kommunalt huvudmannaskap för vattenförsörjning och avlopp föreligger inte i detta fall, med hänvisning bl.a. till den synnerligen låga permanentningsgraden i området (ca 8 procent), den mycket begränsade miljönytta som eventuellt skulle kunna uppnås samt de oförsvarbart höga kostnader som en utbyggnad av det kommunala nätet skulle medföra.

Kommunen har i inventeringen av avloppsanläggningen i första hand förordat enskilda slutna avloppslösningar för varje fastighet vad gäller svartvatten/toalettwater kompletterat med markbaserad rening för BDT, som vid behov kan vara gemensam för flera fastigheter alternativt lösas på egen tomt. I ett tidigare skede av inventeringsarbetet har kommunen som ett sista tänkbart alternativ omnämnt en gemensam avloppslösning med de enskilda fastigheterna som huvudman. Kommunens tekniska enhet har nu – bl.a. då antalet fastboende i området är mycket lågt – gjort bedömningen att det inte är möjligt med ett avloppsreningsverk som enbart hanterar avloppet i Tofsöområdet. För att anlägga ett kommunalt reningsverk i Tofsöområdet

kommer i princip behöva byggas två reningsverk med två helt skilda system; ett som vintertid kan hantera den extremt låga permanentningsgraden och ett som hanterar de högre flödena sommartid. Detta innebär mångfaldigt högre investerings- och driftkostnader än för ett reguljärt reningsverk. Föreläggandet förutsätter således en utbyggnad av avloppsnätet till närmaste anslutningspunkt vilket översiktligt har kostnadsberäknats till 65 miljoner kr. Utbyggnaden innebär att varje fastighet belastas med en anslutningsavgift på 382 000 kr. Till detta kommer kostnader för utbyggnad på respektive tomt vilka torde vara omfattande med tanke på områdets topografiska förutsättningar. Det är varken juridiskt eller ekonomiskt möjligt att reglera kostnaden på annat sätt än via full kostnadstäckning och särtaxa. Ett utbyggt avloppssystem till Tofsö är inte något som kan belasta det övriga va-kollektivet.

Även om många av BDT-anläggningarna inom området uppvisar brister som behöver åtgärdas är riskbilden för området mycket begränsad. Flertalet fastighetsägare står inför mindre omfattande åtgärdskrav på sina avloppsanläggningar. Kommunens miljökontor gör bedömningen att dessa krav är möjliga och lämpliga att åtgärda på respektive fastighet. Sådana åtgärder är såväl ekonomiskt som miljömässigt fördelaktiga då de innebär väsentligt lägre kostnader och mindre ingrepp i ett känsligt område än vid en utbyggnad av kommunalt va-system. Det av kommunen föreslagna alternativet blir avsevärt mer kostnadseffektivt (uppskattningsvis ca 100 000 kr per fastighet) med en reningseffekt som är likvärdig med ett gemensamt allmänt reningsverk.

Ärendet är av mycket principiell karaktär. Från Tofsö fritidshusområde till närmaste anslutningspunkt i det kommunala va-systemet är det nästan 20 km. Det finns sedan tidigare exempel på att kommuner med grund i förelägganden från länsstyrelsen tvingats bygga ut det kommunala va-systemet. Det finns dock inget annat exempel på där någon kommun på så lösa grunder tvingats bygga ut nätet på ett så omfattande sätt som i nu aktuellt fall.

Länsstyrelsen har tillagt huvudsakligen följande.

Avloppsfrågan är sådan att den behöver lösas i ett större sammanhang. Det är därmed kommunens ansvar att tillhandahålla behövliga allmänna avloppstjänster.

Antalet fastigheter i området är så stort att det, även som fritidshusområde, kan antas ge sådana effekter på miljö och hälsa att det omfattas av 6 § lagen om allmänna vattentjänster. Tjänstemän från länsstyrelsen har besökt området, dels i samband med föreläggandet, dels tillsammans med kommunen och Va-nämnden vid förhandling. Vid båda tillfällena har framgått att området används flitigt under längre tid än endast några sommarveckor och att husens standard är hög, som fritidsboenden betraktade.

20 km är inte en oöverstigligt lång ledningssträcka. En lokal lösning är dock möjlig. Kommunen har i flera sammanhang påpekat att en gemensam anläggning är att föredra, dock med de boende som huvudman. Länsstyrelsen tar inte ställning till vilken teknisk lösning som är att föredra.

Av lagen om allmänna vattentjänster framgår hur bl.a. avgifter för anslutning ska beräknas. Frågan om skälig kostnad för anslutning till allmän va-anläggning inom ett verksamhetsområde avgörs vid tvist av Va-nämnden.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Hovrätten har avgjort målet utan huvudförhandling med stöd av 21 § andra stycket lagen (1976:839) om Statens va-nämnd och 50 kap. 13 § andra stycket rättegångsbalken.

Vad som förekommit i hovrätten föranleder inte någon annan bedömning än den som Va-nämnden har gjort. Kommunens förstahandsyrkande ska därför avslås och Va-nämndens beslut fastställas.

Det finns dock förutsättningar att – i enlighet med kommunens andrahandsyrkande som godtagits av länsstyrelsen – flytta fram tidpunkten för när den i målet aktuella

utbyggnaden ska vara färdigställd till fem år efter det att avgörande i målet vunnit laga kraft.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2013-07-25

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Ulla Bergendal och Henrik Runeson, referent, adjungerade ledamoten Anna Stenberg samt f.d. miljørådet Sven Bengtsson. Domen är enhällig.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen André Mossberg.